

ליקוטי מוהר"ן בפרשה - 122

פרשת 'מקץ' חנוכה ה'תשפ"ג / הרה"ג אליהו עטיה שליט"א

לקבלת השיעור במייל:
6537488@gmail.com

מבוסס על ליקוטי מוהר"ן תורה ד' (תניינא)

להכניע את קליפת יון המיינון שבנו / מצח הרצון ומצח הנחש / לצלוח את הנסיונות - רק בבח האמונה / האמונה היא סיבה לניסים / כל תפילה היא בקשת נס / להאמין שתקבל תפילתי / רבינו לא רצה שנלך לרופאים / אדם צריך לדעת את מדרגתו ולא לקפוץ למקום שאינו שם / הרבה עשו כר' שמעון ולא עלתה בידם / מי ששואל את הרב איך לנהוג בביטחון עדיין אין לו ביטחון / חנוכה הוא מהניסים של עולם הבא / הטעם שחנוכה ופורים לא יתבטלו לעולם / מקובל מאלוהי הנביא שבתוכה מאיר אור הגנוז / דברי הזוהר הקדוש בסוד השושנה / י"ג קישוטי השושנה נעשים בחנוכה / ההארות הגבוהות מאוד שמאירים בחנוכה / האם מקשטים את השכינה בכ"ד קישוטים או רק י"ג / מחלוקת בית שמאי ובית הלל בתקנת 'המהדרין' מן המהדרין / להוסיף בכל יום אור קדושה ודעת / ללמוד בכל יום משהו חדש מהתורה שלא למדו עדיין / כל מה שאדם למה אי פעם הכל נמצא בזיכרון / למה בכל אופן לא זוכרים הכל / הכנת חכמת יון הוא ע"י בחינת 'מוסיף והולך' / כיצד בשמונה ימים נכנסים י"ג מידות הרחמים / ימוד נוצר ונקה שביום השמיני / בית המקדש שונה מכל העולם כי שם יש ניסים תמידיים / למה דוקא פרצו היוונים במקדש י"ג פרצות / למה הוצרכו לנס פך השמן הרי 'טומאה הותרה בציבור' / אפילו לגוים נעשים ניסים בבית המקדש / בחנוכה כל בית של יהודי יש לו בחינת בית המקדש / מי ששואל האם ללכת לחופא, הוא צריך ללכת / בדיבורי אמונה בפרט בהתבודדות מגיעים למדרגות גבוהות

להכניע את קליפת יון המיינון שבנו

א. אנחנו נמצאים בעיצומם של ימי חנוכה הקדושים, ואומר רבינו הקדוש בליקוטי מוהר"ן (תורה ב' ח"א), שעיקר הענין של ימי חנוכה להודות ולהלל את הקב"ה על כל הניסים והנפלאות, אלא שיש לנו עוד עבודה בחנוכה, והיא: להכניע את קליפת יון שבתוכנו. מה הפשט? זה שאנו חוגגים כל שנה חג חנוכה לזכר נס החנוכה, פירושו של דבר, שכל שנה ושנה עדיין אנו עושים את העבודה הזו שעשו החשמונאים - להכניע את קליפת יון. שהיא 'חכמת הטבע', להסביר כל דבר על פי טבע.

מצח הרצון ומצח הנחש

ב. ומה רע ב'חכמת הטבע'? רבינו הקדוש מסביר בליקוטי מוהר"ן (תורה ד' תניינא) שיש מושג של 'מצח הרצון', וכנגדו יש 'מצח הנחש', 'מצח הרצון' - הוא מצח של 'אריך אנפין' - המקום הכי גבוה, ושם נמתקים כל הדינים, וכל הטוב והשפע הכל מהל מגיע משם. וגם בזמן 'מנחה של שבת' 'רעוא דרעוין' מגיעים לבחי' מצח הרצון וכמובא בזוהר (באדרא דף קכט). אלא, שכמו שיש בקדושה בחינת 'מצח הרצון' הגבוה, יש כנגדו 'מצח הנחש' שנרמז אצל גוליית (שמואל א' י, ו) 'ומצחת נחשת על רגליו'. והענין של 'מצח הנחש' זה כשמונסים להסביר את כל ההנהגה של העולם פי דרך הטבע. ומזה באים לכל הכפירה בהשגחת ה' בעולם.

לצלוח את הנסיונות - רק בבח האמונה

ג. אמונה בהשגחה פרטית, זה שאני מאמין שכל מה שקורה בעולם הכל הוא בהשגחת הקב"ה, ואין מקרה, טבע, ומזל - כלל וכלל, אלא רק שהשגחת הקב"ה מלובשת בדרך הטבע, כדי להסתיר ולהעלים את הנהגתו יתברך, אבל באמיתות אין כזה דבר בכלל 'דרך הטבע'.

הרבה פעמים אדם רואה שעל פי דרך הטבע הכל חסום (אם זה בפרנסה, ברפואה, בשלום בית, בזיווג וכו'), יש לו בעיות קשות, ואין לו עצה על פי הטבע איך לפתור אותם, אבל כשיש לך אמונה חזקה ואתה חי את הקב"ה, ויודע שכל דבר בעולם הקב"ה מנהיגו, וכידוע בחסידות: 'עולם' מלשון 'העולם', שהקב"ה העלים והסתיר את

השגחתו בעולם, אז תוכל לזכות לניסים מעל הטבע, גם הרבה יותר מהדרגה הרוחנית שלך.

האמונה היא סיבה לניסים

ד. כי 'אמונה וביטחון' - הם הסיבה העיקרית לעשיית ניסים לאדם, ואפילו אדם שהוא צדיק גדול במעשיו, אם אין לו מספיק אמונה וביטחון, הוא לא זכאי כל כך שיעשו איתו ניסים. אלא דוקא למי שמאמין באמונה פשוטה בניסים של הקב"ה הוא היותר זכאי שיעשו איתו ניסים. והראיה לזה מיציאת מצרים. כתוב במדרש (שמות רבה כא, ז), שכשעם ישראל הגיעו לים סוף, קטרגה עליהם מידת הדין ואמרה להקב"ה: 'הללו עובדי ע"ז והללו עובדי ע"ז', כי עם ישראל היו שקועים אז במ"ט שערי טומאה, בזמן יציאת מצרים לא היינו במצב רוחני הכי טוב, ולא היתה לנט זכות להיגאל. אלא רק בזכות האמונה, וכמו שכתוב (ירמיה ב, ב): 'כֹּה אָמַר ה', וְכִרְתִּי לָךְ חֶסֶד וְעֲוֹנֶיךָ אֶהְבֵּת בְּלוֹלְתֶיךָ לְכַתֵּךְ אַחֲרַי בַּמִּדְבָּר בְּאֶרֶץ לֹא זְרוּעָה קִדְשׁ יִשְׂרָאֵל לְהָא" - כלומר, אף על פי שמבחינה רוחנית, הם לא היו ראויים לניסים (כמו שקטרג השטן) אבל בזכות האמונה שעם ישראל האמין בו, ראוי לעשות להם ניסים. ולכן מאוד חשוב לחיות את הדבר הזה.

כל תפילה היא בקשת נס לשנות את הטבע

ה. רבינו מסביר בליקוטי מוהר"ן (תורה ח' ח"א), וז"ל: 'זֶהוּ בְּחִינַת תְּפִלָּה שֶׁהוּא לְמַעַל מִן הַטֶּבַע, כִּי עַל יְדֵי תְּפִלָּה מְשַׁנָּה הַטֶּבַע, כֹּל תְּפִלָּה שְׁאֵינִי מִתְּפַלֵּל, אֲנִי בַעֲצֵם - מְשַׁנָּה אֶת הַטֶּבַע. וְכֵן רְבִינוּ אֹמֵר (בתורה ז) וז"ל: וְזֶה בְּחִינַת נְסִים לְמַעַל מִהַטֶּבַע, כִּי הַתְּפִלָּה לְמַעַל מִהַטֶּבַע, כִּי הַטֶּבַע מַחִיב בְּךָ, וְהַתְּפִלָּה מְשַׁנָּה הַטֶּבַע, וְזֶה דְּבַר נֶס, וְלָזֶה צְרִיךְ אֲמוּנָה, שְׂיֵאָמֵן שְׂיֵשׁ מְחַדֵּשׁ, וְיִבְדֹּו לְחַדֵּשׁ דְּבַר כְּרִצּוֹנוֹ. שֶׁהַתְּפִלָּה מוֹשַׁכֵּת נִסִּים מֵעַל הַטֶּבַע, כִּי עַל פִּי הַטֶּבַע יֵשׁ לְאָדָם קִשְׁיִים וְכוּ', ולכן הוא צריך נס, וזה בא על ידי תפילה.

להאמין שתתקבל תפילה

ו. אבל כדי שהתפילה תתקבל, צריך להיות אדם אמיתי, כי - מסביר רבינו (בתורה ט) - שעיקר הענין של התפילה זה שיאיר אור האמת בתיבות התפילה. ויש בזה כמה עניינים - מהי בחינת האמת? ואחד מהם: כשאני מתפלל 'רפאנו ה' ונרפא' - אני מאמין באמונה שלמה שע"י התפילה הזאת אני מושך על עצמי רפואה שלמה. ואם אני עדיין לא מספיק מאמין בזה באמת, כי אני סומך על הרפוא וכו', ואני עושה את התפילה רק כתוספת, עדיין אין לי את 'אור האמת'.

רבינו לא רצה שנלך לחפאים

ז. רבינו אומר בשיחות הר"ן (שיחה ג) שלא ללכת להתרפאות אצל רופאים. אלא שהיום, מה לעשות, לא כולנו במדרגה הזאת של אמונה וביטחון, ולכן אנחנו עושים השתדלות לרפואה. אלא שהעבודה היא להאמין, שבאמת הרפואה באה רק מהקב"ה, רק שהלביש את הרפואה דרך הרופאים והרפואות, ומשום שאין אנחנו זכאים כל כך לניסים גלויים בלי הלבשה בדרך הטבע. ולכן אנחנו צריכים להשתדל, כדי להלביש את הנס. אבל באמת, רבינו כן דרש מאיתנו אמונה וביטחון חזקים כל כך, עד שלא נלך לרופאים כלל, ובאמת אם היינו במדרגה הזו, לא היינו צריכים רופאים כלל,

הראשון, והיות שכל הניסים שלנו היו מהניסים של יציאת מצרים, כשחרב בית המקדש, לא היה כח עוד לעשות ניסים. אבל הקב"ה כן רוצה לעשות לנו ניסים.

כתוב (מיכה ז, טו): "כִּי־יָמִי צִאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאנוּ נִפְלְאוֹת" דורש הזוהר הקדוש בהשמטות בראשית (דף דסא): 'נִפְלְאוֹת' – נ' פלאות. ומובא בגמרא ברכות (דף יג.) שעתידיים הנסים של הגאולה עתידה, להיות פי כמה וכמה מהניסים של יציאת מצרים. והיות שבזמן ניסי פורים וחנוכה, הקב"ה יודע שהגאולה לא היתה כל כך קרובה, וכמו שכתוב על זמן עליית עזרא בגמרא (שם ד.) ראויים ישראל לעשות להם ניסים בזמן עזרא כמו שנעשו להם ביציאת מצרים, אלא שגרם החטא. כי באמת כדי ליציאת מגלות בבל היה צריך להיות ניסים כמו יציאת מצרים, כדי שתהיה גאולה זו הגאולה העתידה. אבל לא זכינו לזה, מפני שנשאנו נשים נוכריות, שזה פגם הברית' שהיה בזמן גלות בבל, אבל מכיון שהקב"ה רחמן, הוא משך לנו בגלות בבל את נס פורים מהניסים של עתיד לבוא, ובבית שני משך הוא לנו את הנס של חנוכה ג"כ מהניסים של עתיד לבוא.

הטעם שחנוכה ופורים לא יתבטלו לעולם

יב. ולכן אע"פ שכל המועדים עתידין להתבטל, החגים חנוכה ופורים אינם עתידיים להיבטל לעולם, דהנה אמרו בגמרא בברכות (דף יב:) אמר להם בן זומא לחכמים: וכי מזכירין יציאת מצרים לימות המשיח, והלא נאמר (ירמיה כג, ז) "וְלֹא יֵאמְרוּ עוֹד חַי ה' אֲשֶׁר הָעֵלָה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, כִּי אִם חַי ה' אֲשֶׁר הָעֵלָה... אֶת זֶרַע בֵּית יִשְׂרָאֵל... וּמִכָּל הָאֲרָצוֹת אֲשֶׁר הִדְחִיתִים שָׁם", אמרו לו: לא שתעקר יציאת מצרים ממקומה אלא שתהא שעבוד מלכויות עיקר ויציאת מצרים טפל לו, ע"כ. כלומר, כל הניסים והחגים נמשכו מהניסים של יציאת מצרים, אבל הניסים של העתיד לבוא, הם יהיו בחינה חדשה לגמרי, שלא קשורה לניסים של יציאת מצרים, כי האור של ניסי יציאת מצרים נפסק בזמן חורבן בית ראשון, ורק ממשכים ועושים חג פסח זכר ליציאת מצרים, אבל חנוכה ופורים אינם עתידיים להתבטל, והסיבה כי הם בעצמם חגים שבאו מההארה של העתיד לבוא.

מקובל מאלוהי הנביא שבחנוכה מאיר אור הגנוז

יג. מובא בספר בני יששכר (מאמרי חודש כסליו מאמר ב' אות ח'), וז"ל: וְהִנֵּה רוּאָה יְדִידֵי דְבָרֵי עֵיר וְקִדְיֵשׁ (בעל הרוקח) – שֶׁכָּל דְּבָרֵי דְבָרֵי קְבֵלָה מִפִּי אֱלֹהֵינוּ ז"ל, שְׁאָמַר: שְׁהָאֲרַת מְצוֹת נֵר חֲנֻכָּה הוּא מִהָאֲרַת 'אור הגנוז', וְכֵן שְׁנִקְבַּע לְדוֹרוֹת בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ, הוּא מִפְּנֵי שֶׁיָּדְעוּ שֶׁכָּבֵל שְׁנֵה יִתְגַּלֵּה הָאֲוֹר הַהוּא, שְׁמִקְבֵּל מִפִּי אֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא, שְׁבַחְנָהּ מֵאִיר אֲוֹר הַגְּנוּז, ע"כ.ל. 'אור הגנוז' – זה אור ששייך לצדיקים לעתיד לבוא (חגיגה יב.).

ולכן אומרים הצדיקים, שכל שמונת הימים הקדושים האלו אסור לבזבזו שום רגע, מכיון שיש בהם הארה מאור הגנוז, והם ימים של בחינת עולם הבא המאיר כבר בעולם הזה. רבינו אומר בליקוטי מוהר"ן (תורה נ"ד ח"א): צריך מיד בקומו משנתו שיזכור את 'עלמא דאתי' (עולם הבא) – ובחנוכה זו עיקר הנקודה של החג במשך שמונה ימים, שיש בהם הארת אור הגנוז מעולם הבא. והארה הזו היא

וכלשון המפורסמת של הרמב"ן (ויקרא כו, יא) אבל הדורש ה' וכו' לא ידרוש ברופאים. ומה חלק לרופאים בבית עושי רצון השם.

אדם צריך לדעת את מדרגתו ולא להפוך למקום שאינו שם

ת. אמנם פה צריך להדגיש דבר חשוב, שאדם לא יכול להתנהג במדרגה שהוא לא נמצא בה, כלומר, שאם אין לו אמונה וביטחון כזה, אזי הוא צריך להתנהג כפי מדרגתו. וכמו שאמר הבעל שם טוב הקדוש, על הגמרא (ברכות לה:) בענין המחלוקת בין רשב"י לרבי ישמעאל בחובת ההשתדלות. רבי ישמעאל אומר: 'הנהג בהם מנהג דרך ארץ' – צריך לסגור את הגמרא ולעשות השתדלות פרנסה, לזרוע בזמן זריעה ולקצור את השדה בזמן קצירה. ורשב"י אומר: 'אם יזרע אדם בזמן זריעה ויקצור בזמן קצירה – תורה מה תהא עליה', אלא בזמן שישראל עושים רצונו של מקום מלאכתו נעשית ע"י אחרים. תלמד תורה ותתפלל, ובזכות זה הקב"ה יתן לך את הפרנסה.

ואומר הבעש"ט שאין כאן מחלוקת ושני השיטות אמת, כי רוב העולם הם בהנהגה של רבי ישמעאל, כי הם לא במדרגה כזו גבוהה של אמונה וביטחון, לעומת זאת הצדיקים שיש להם אמונה וביטחון שלמים, הם בהנהגה של רשב"י שהיא מעל הטבע. ובאמת יש אברכים שעוסקים בתורה ובעבודת השם בהתמדה, והם מסתפקים במועט, וברוך ה' לא חסר להם כלום, והם אפילו מצליחים לחתן את הילדים שלהם, ולעזור להם בקניית דירה וכו', והם חיים בהנהגה מעל הטבע, קצת מבחינת ההנהגה של רבי שמעון בר יוחאי.

הרבה עשו כר' שמעון ולא עלתה בידם

ט. ואומרת שם הגמרא: "אמר אביי: הרבה עשו כרבי ישמעאל ועלתה בידן, כר' שמעון בן יוחאי ולא עלתה בידן. מסביר הבעל שם טוב, למה 'הרבה עשו כרשב"י ולא עלתה בידן'? כי הם ניסו לחקות את רבי שמעון, ולנהוג כמוהו, אבל הם לא היו במדרגה לעשות כמותו, וזו הסיבה שלא עלתה בידם. ולמעשה, אם אדם במדרגת אמונה גבוהה, שינהג כמו רבי שמעון בר יוחאי, ואם אדם לא במדרגת אמונה כזו – שינהג כשיטת רבי ישמעאל.

מי ששואל את הרב איך לנהוג בביטחון עדיין אין לו ביטחון

י. ואני מוסיף, אם אדם שואל את הרב איך לנהוג כמו ר' ישמעאל או כמו רשב"י? זה סימן שעדיין אין לו מדרגת ביטחון, כי אם אדם באמת מאמין בקב"ה, אין לו שאלות, וברור לו מה צריך לעשות, ויש לו אמונה חזקה, הוא רואה את הקב"ה בעיניים, אין לו ספקות ושאלות. אבל אדם שבא לשאול את הרב מה לעשות, זה סימן שאין לו אמונה חזקה, ולכן שידע שהתשובה גם בלי שישאל שהוא צריך לנהוג עדיין כר' ישמעאל.

חנוכה הוא מהניסים של עולם הבא

יא. וכאמור חג ה'חנוכה' בא לבטל את קליפת יוון, שהם בהנהגה של 'חכמת הטבע'. והקב"ה נתן לנו את נס חנוכה שהוא מהניסים של עולם הבא, כדי לבטל אצלנו את 'חכמת הטבע', ולדעת שהכל בהשגחת ה', הכל אמונה. והביאור בזה: ההארה שהיתה מיציאת מצרים האירה אלף שנה, ונגמרה בזמן חורבן בית המקדש

הביא מור אבי בספרו עטרת מרדכי מסידור היר"א (עמ' 16) שבאמת אלו תיקוני פרצוף אריך אנפין, שהם נמשכים דרך אימא אל השכינה. ונמצא אם כן שאלו תיקונים גבוהים מאוד. והדברים יובנו בפנימיות עם מה שביארנו בתחילת דברינו, שענין חג חנוכה הוא הארת 'מצח הרצון' של אריך אנפין, המכניע את 'מצח הנחש' של חכמת הטבע של יון. והרי שהארת חנוכה היא גבוהה מאוד מאוד, היא כבר מגיעה מהפרצוף הגבוה ביותר – 'אריך אנפין', ולכן גם ההארה שמגיעה לשכינה ב"ג קישוטין, היא מגיעה מבחינת הזקן הקדוש של הפרצוף הזה, שהוא בחינת י"ג תיקוני דיקנא, רק שזה מגיע אליה דרך ספירת בינה, בחינת עולם הבא – היינו אור הגנוז שמאיר בימי חנוכה הקדושים.

האם מקשטים את השכינה בכ"ד קישוטים או רק י"ג

יז. יש שאלה: ידוע שבחג שבועות יש בחינת כ"ד קישוטי כלה, כשאנחנו בליל שבועות ערים בלילה ולומדים כ"ד ספרי התנ"ך בזה אנחנו עושים עשרים וארבע 'קישוטי כלה לשכינה. ואילו הזוהר מדבר כאן רק על י"ג קישוטים שמקבלת השכינה מ'אימא' שהיא ספירת ה'בינה'.

התשובה: בזמן קבלת התורה, וכן בחג שבועות מאירה התורה שבכתב, ולכן שם יש 24 קישוטים (כנגד כ"ד ספרי התורה), אבל כשחבר בית המקדש, והכלה שזו השכינה אומרת (שיר א, ו): "אל תראוני שְׁאֲנִי שְׁחַרְחַרְתְּ שִׁשְׁזַפְתָּנִי הַשֶּׁמֶשׁ", גלות יון היא גלות של החושך (בראשית רבה ב, ד), ולכן השכינה טוענת: אמנם עכשיו שחורה, ואני צריכה י"ג קישוטים של 'אור'. כי יש קישוטים של כסף וזהב – שזה כ"ד קישוטי כלה, אבל יש י"ג קישוטים של 'אור', שמאירים את השכינה כשהיא בגלות בבחי' 'שחרחרות'.

מחלוקת בית שמאי ובית הלל בתקנת 'המהדרין מן המהדרין'

יח. וביסוד הזה שביארנו שההארה בחנוכה מגיעה מספירת הבינה, בזה נבין בפנימיות את מחלוקת בית שמאי ובית הלל במצות הדלקת נר חנוכה למהדרין מן המהדרין. כי הנה הגמ' בשבת (דף כא:), אומרת: תנו רבנן, ימי חנוכה תמניא אינון (שמונה הם), ומעיקר הדין צריך להדליק נר אחד בכל יום. והמהדרין מדליקים נר איש וביתו. ולגבי 'המהדרין מן המהדרין' יש מחלוקת בגמרא, כיצד נוהגים: לפי בית שמאי ביום הראשון מדליקים שמונה נרות, וביום השני שבע, וכך הוא פוחת והולך. ואילו לפי בית הלל ביום הראשון מדליק אחד, ובכל יום מוסיף והולך. והלכה כדברי בית הלל. ועיקר הטעם של בית הלל, כי כתוב: "מעלין בקודש ואין מורידים". ונבאר את פנימיות המחלוקת בין בית שמאי ובית הלל, בענין של הדלקת נרות חנוכה.

ביאור מחלוקתם בפנימיות

יט. כמו שהסברנו, חג חנוכה זה הארה של 'עולם הבא' – בינה. וצריך לדעת שבימים הקדושים האלו אנו נמצאים במקום מאוד מאוד גבוה, ובימים האלה יש כוח עצום של קיבול התפילות ולשנות את הטבע. אר"י ז"ל (ומביא אותו החיד"א) שבכל המועדים יש בחינת 'זהימים האלה נזכרים ונעשים' – כלומר שכל פעם שמגיע זמן החג והמועד, מאירה שוב ההארה הגדולה של אותו חג ומועד.

מספירת 'בינה עילאה'. וכמו שאומרים בפיט 'מעוז צור': 'בְּנֵי בִינָה, יְמֵי שְׁמוֹנָה, קָבְעוּ שִׁיר וְדִנְנִים', בני בינה מרמז על הארת ספירת הבינה שיש בימי שמונה, כי זה ענין החנוכה הארה מהניסים של עולם הבא.

דברי הזוהר הקדוש בסוד השושנה

יד. בספר 'עטרת מרדכי' על חנוכה שכתב אבא שלי, הוא סידר מאוד יפה וברור את כל הכוונות של הדלקת נר חנוכה וברכות ההדלקה, וקצת נלמד מזה היום בעז"ה. ונקדים: כל הענין של חנוכה זה להוריד הארה מה'בינה' (אימא) אל ה'מלכות' (הבת). ונסביר את עומק הדברים: הזוהר הקדוש פותח (בהקדמה דף א): "רְבִי חֲזַקְיָה פָּתַח, כְּתוּב (שיר ב, ב) 'בְּשׁוֹשְׁנָה בֵּין הַחֹחִים'. מִי (ו) הַשׁוֹשְׁנָה? זֶה בְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל" (השכינה הקדושה). ומסביר הזוהר: יֵשׁ שׁוֹשְׁנָה וְיֵשׁ שׁוֹשְׁנָה, מִהַ שְׁשׁוֹשְׁנָה שְׁהִיא בֵּין הַחֹחִים יֵשׁ בָּהּ אָדָם וְלֶכֶן – אֶף בְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל יֵשׁ בָּהּ דִּין וְרַחֲמִים. מִהַ שְׁשׁוֹשְׁנָה יֵשׁ בָּהּ שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֵי עָלִים – אֶף בְּבִנְסֵת יִשְׂרָאֵל יֵשׁ שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מְדוֹת רַחֲמִים – שְׁמִקְיֹפּוֹת אוֹתָהּ מִכָּל צְדִדֶיהָ. אֶף... כָּאֵן, מִשְׁעָה שְׁנֹכַר שֵׁם אֱלֹהִים, הוֹצִיא שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה תְבוֹת לְהַקִּיף אֶת בְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל וְלִשְׁמֹר אוֹתָהּ".

ומסביר הזוהר, כתוב (בראשית א, א-ב): "בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ: וְהָאָרֶץ הִיְתָה תְהוֹ וְבָהוּ וְחֹשֶׁךְ עַל פְּנֵי תְהוֹם וְרוּחַ אֱלֹהִים – אִם נִסְפּוֹר אֶת הַמִּלִּים בֵּין שֵׁם אֱלֹקִים הַרְאִשׁוֹן בַּתּוֹרָה, לְבֵין שֵׁם אֱלֹקִים הַשֵּׁנִי, יֵשׁ – 13 תִּיבוֹת, וְהֵם: (א) "אֵת (ב) הַשָּׁמַיִם (ג) וְאֵת (ד) הָאָרֶץ: (ה) וְהָאָרֶץ (ו) הִיְתָה (ז) תְהוֹ (ח) וְבָהוּ (ט) וְחֹשֶׁךְ (י) עַל יַא (יא) פְּנֵי יב) תְהוֹם יג) וְרוּחַ – אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם". ומסביר הזוהר: שם אלקים הראשון – זה בינה 'אימא' עילאה. ואז יש י"ג תיבות שהן בחינת י"ג קישוטים שהיא מקשטת את הבת שלה שהיא השכינה הקדושה, שגם היא נקראת בשם 'אלקים'.

י"ג קישוטי השושנה נעשים בחנוכה

טו. וכתב בספר מקדש מלך בפירושו על הזוהר הנ"ל, שהמשכה זו של אלו הקישוטים היא נעשית בחנוכה, והיא הכוונה המבוארת בספר פרי עץ חיים וז"ל: בברכה יש י"ג תיבין, נגד י"ג מכילין דרחמי, דאמא מקשטי לברתא לתקנא 'הוד' דידה, ע"כ. נמצא שהסוד הראשון שבזוהר 'סוד השושנה', הוא מדבר על סוד הי"ג קישוטים שמקבלת השכינה מאימא בחנוכה. והביא מור אבי בספרו רמז נפלא, שתיבת 'חנוכה' במילוי כזה: ח"ת נ"ו ו"ו כ"ף ה"י, עולה בדיוק 661 כמנין 'שושנה'.

בנוסף הברכה להדליק נר חנוכה יש י"ג תיבות. ולכן לא אומרים להדליק נר של חנוכה, ולא רק בגלל שזה ר"ת שם 'נחל' (ר"ת ניצר חסד ליאלפים) אלא בגלל שיש בברכה זו בדיוק י"ג תיבות (בא"י אמ"ה אקב"ו להדליק נר חנוכה), ועל ידי אמירת הברכה אנחנו מקשטים את הכלה ב-13 קישוטים שמושכים אותם מאימא שהיא ספירת הבינה, וכמו שביארנו שענין חנוכה הוא הארה מאור הבינה בחינת עולם הבא.

ההארות הגבוהות מאוד שמאירים בחנוכה

טז. רק שעדיין יש להבין, הרי י"ג תיקונים הם תמיד 'תיקוני הזקן', וזה לא שייך בפרצוף אימא ובינה, שהרי אין לה זקן. אכן כבר

ה'הארד דיסק' – שזה המוח והזיכרון שלך, דהיינו הנשמה שהיא במשכן המוח, היא המעידה עליך בבית דין של מעלה, כמבואר בגמ' (תענית יא.). כתוב (איוב לג, ד): "וְנִשְׁמַת שְׂדֵי תְבַיִּים" – ידוע שיש לנו בגוף 'מלך' – ר"ת – מוח ל"ב כ"בד. הכבד הוא מקום הנפש, הלב מקום ה'רוח', והמוח הוא משכן הנשמה, (הכוונה נר"ן דנפש, כי מי זוכה למדרגה של נשמה ממש). והנשמה שהיא במוח יש לה מכשיר ההקלטה שמתחיל להקליט מיום הווצרות הטיפה, ולפי רבינו עוד קודם לכן, מעוד שזה היה במחשבה שבמוח, (עוד לפני שהמציאו את הטעם והמראה והריח, ע' בסיפורי מעשיות מעשה י"ג), וכבר מאז מתחילה ההקלטה. ואיפה מוצאים חידושים כאלה גבוהים של רוח הקודש נפלאה של רבינו הקדוש, שמלמד אותנו בסיפורי מעשיות – זה גבוה מעל גבוה, אש להבהו.

למה בכל אופן לא זוכרים הכל

כג. רבינו מסביר שהכל נמצא בזכרון, ואדם באמת לא שוכח כלום. רק כמו במחשבים, שלפעמים כל החומר נמצא בדיסק, רק הבעיה היא הקורא של הדיסק. כך הבעיה של הזכרון שלנו שהוא כמו ספרייה שלמה, והכל נמצא בספרייה של המוח, רק שמרוב חומר אנחנו לא יודעים איך להוציא את הספר מהמקום הנכון. וכיון שנו שאנחנו יודעים איפה נמצא הזיכרון המסוים במוח, ואי אפשר למצוא את זה בזיכרון.

אחת הראיות הכי חזקות לדבר הזה, שהרבה פעמים אתה מנסה להיזכר באיזה דבר, ואתה לא מצליח, אתה מתאמץ להיזכר, ודופק את הראש בקיר, זה לא הולך – לא זוכר, ואחרי יום יומיים פתאום זה קופץ לך בזיכרון. והשאלה: אם שכחתי, איך זה הגיע פתאום? אלא זה לא נמחק מהזכרון אף פעם, אלא מה? זה ענין של קריאת הזכרון, ולפעמים יש איזה דבר שעורר אותך למצוא איפה זה נמצא, ולכן שייך שאדם ייזכר בחומר, כי הכול נמצא בזיכרון.

להוסיף 'אור קדושה ודעת' בכל יום

כד. נמצא שכל מה שכבר למדתי, אפילו אם שחכתי הכל כבר נמצא במוח, ורבינו מצווה עלינו בלקוטי מוהר"ן (תורה ד' תניינא), להוסיף בכל יום 'אור קדושה ודעת', א"כ כל יום מוכרח האדם ללמוד איזה דבר חדש שלא למד אותו אף פעם, כדי להיות בבחינת 'זקנים דקדושה'. כי גם אם אתה עסוק בחזרות על הש"ס בפעם החמישית, אבל לא למדת עדיין ירושלמי, אתה חייב סדר בירושלמי. ואם עדיין לא למדת את כל הזוהר, תעשה סדר בזוהר הקדוש, ואם לא למדת חסידות, תעשה סדר בספרי חסידות, ובפרט בספרים של רבינו הקדוש, (ב"ה יש ספרייה גדולה עם הרבה ספרים). אין בעולם מי שסיים את התורה ולא יודע מה ללמוד, שידע שיש תמיד מה ללמוד דבר חדש.

התורה רחבה וגדולה מיני יום

כה. אני לא מדבר עכשיו רק על אברך כולל, אני מדבר אפילו על אדם שעובד לפרנסתו שמונה שעות ביום, וקובע עיתים לתורה, והוא לומד: חומש, משנה, גמרא, והלכה וכו'. הכל בסדר, רק מלבד זה צריך בכל יום להוסיף בסדר לימוד בדבר חדש שלא למדת אותו עדיין. תבדוק את עצמך אם למדת את כל התנ"ך על הסדר, האם למדת ששה סדרי משנה. האם סיימת בבלי ירושלמי,

ובזה נחלקו בית שמאי ובית הלל, בית שמאי אומרים, ביום ראשון מדליקים שמונה נרות. מה הסיבה? אם נעלה בספירות מלמטה למעלה (מלכות, יסוד, הוד, נצח, תפארת, גבורה, חסד, בינה) – הספירה השמינית היא 'בינה', בחינת (תהלים יב, א): "לְמַנְצַחַת עַל הַשְּׁמִינִית" – 'השמינית' היא יום השמיני שזה ספירת הבינה, וכמבואר בתקוני זוהר (תי"ט סוף דף קט). ולכן, 'בְּנֵי בִינָה, יְמֵי שְׁמוֹנָה'.

אומרים בית שמאי, קודם תדליק שמונה נרות, ותעלה אותנו ל'בינה', וכך תמשוך הארה מהבינה לכל השמונה ימים. אבל בית הלל חולקים ואומרים, שחייב להיות בחינה של מוסיף והולך. מסביר רבי נתן, מה הסוד של מוסיף והולך? הרי כל מה שיש יניקה לקליפת יוון וחוכמת הטבע, זה מהזקנים שמאריכים ימים שלא בקדושה. שלא מוסיפים והולכים תוספת 'אור קדושה ודעת' בכל יום, ולכן חייבים בחנוכה להיות 'מוסיף והולך'.

להוסיף בכל יום אור קדושה ודעת

כ. ונבאר את הדברים: יש זקן דקדושה, וככל שהם מזקנים דעתן מתיישבת עליהם ומתווספת עליהם (ע' מסכת קינים ג, ו). ויש כאן מוסר בשבילנו, בכל יום אדם מזקין, מהרגע שהאדם נולד הוא מתחיל להזדקן עד מאה ועשרים. מה צריך לעשות כדי להיות זקן כשר לפי רבינו (בתורה ד' תניינא)? שבכל יום תוסיף 'אור קדושה ודעת'.

רבינו ציווה לרבי נתן, שבכל יום יוסיף עוד חידוש תורה. ומובא בשיח שרפי קודש מובא: רַבְּנּוּ צִוּוּהוּ עַל מוֹהַרְנָתָּ שֵׁשֶׁת־דָּל לְחִדּוֹשׁ אֵיזָה חֲדוֹשׁ בְּכָל יוֹם, וְכַךְ נִהַג מוֹהַרְנָתָּ כָּל יְמֵי חַיֵּי, וְסֵפֶר שֶׁהָיָה עָרַב שֶׁבֶת אַחַת שְׁלֹא הִתְחַדַּשׁ לוֹ שׁוֹם חֲדוֹשׁ, וְיִצְאָתִי לְחוּץ לְעִיר וְהִתְפַּלְלָתִי לְקֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל דְּבַר זֶה, וְיִסְחַטְתִּי אֵיזָה חֲדוֹשׁ מִהָאֲצָבָה הַקְּטָנָה. לא היה יום שעבר על רבי נתן בלי חידוש תורה. ולמה? כי צריך בכל יום להוסיף 'אור קדושה ודעת'. והמוסר הוא גם בשבילנו, שאנחנו צריכים לחדש חידוש תורה בכל יום.

ללמוד בכל יום משהו חדש מהתורה שלא למדו עדיין

כא. ומה יעשה אדם שלא יודע לחדש חידושי תורה? שילמד בכל יום משהו חדש, שהרי אין אדם שכבר גמר את כל התורה כולה, ולכן מלבד סדרי החזרות שלך, צריך שיהיה לך לימוד שבכל יום תלמד בו דבר חדש שעדיין לא למדת. למשל אדם שסיים את הבבלי, אז אפילו שכרגע הוא לא זוכר כל מה שלמד, אבל אם רק יחזור, זה לא נקרא לימוד חדש.

כל מה שאדם למה אי פעם הכל נמצא בזיכרון

כב. ונסביר את הענין: רבינו הקדוש אומר בשיחות הר"ן (אות כ"ו) שלעתיד לבוא כל מה שלמדת יזכרו לך בשמים. וזה זוהר מפורש (בפרשת וישב ח"א דף קפה), וז"ל (בלשון הקודש): הַתּוֹרָה לֹא תִשְׁתַּכַּח מִפֶּה, שֶׁהָיָה אֲזִי יָדְעוּ אֶת כָּל אוֹתָהּ הַתּוֹרָה שֶׁעָזְבוּ בְּשֶׁהִסְתַּלְּקוּ מִן הָעוֹלָם הַזֶּה. אוֹתָהּ הַתּוֹרָה שֶׁמוֹרָה מֵאוֹתוֹ זְמַן, וְתִכְנַס לְמַעֲיָהֶם כְּמוֹ מִקְדָּשׁ, וְהָיָה תְּדַבֵּר בְּמַעֲיָהֶם וכו'.

גם מבחינה קלינית המוח זוכר הכל מהרגע שהאדם נולד, (ואפילו בזמן שהוא עדיין עובר כמו שרבינו אומר במעשה י"ג בענין הזקנים בעלי הזיכרון). הוא מתחיל להקליט הכל, ואדם מקליט הכל במשך מאה עשרים שנה, בשביל בית דין של מעלה. כי הם צריכים כביכול את

נרות, הוא כדי להחיל מיד את האור של ה'בינה' – הספירה השמינית. בכל אופן אומרים להם בית הלל, אם לא תהיה 'מוסיף והולך' בכל יום ביום, לא עשית את עיקר התיקון של חנוכה – להפיל את חכמת הטבע של יוון, כי לא הוספת כל יום ב'אור קדושה ודעת'.

ביצד בשמונה ימים נכנסים י"ג מידות הרחמים

כת. נחזור למה שהבאנו הי"ג מכילין שהם ה-13 עלים שיש בשושנה, הם נתקנים ע"י הברכה של הנרות. והשאלה – הרי יש לנו שמונה ימים בחנוכה ולא 13 ימים, ואם רוצים לתקן י"ג מידות – איך מספיק לנו רק שמונה ימים? כי הרי מלבד שמאירים כל הי"ג מכילין דרחמים בברכה, יש לכל יום הארה של מידה מיוחדת, ביום ראשון: 'אל', ביום שני 'רחום', וכו'.

ימוד נוצר ונקה שביום השמיני

כט. אלא שכתב האר"י ז"ל (פרי עץ חיים שער חנוכה דף ק"ט) שביום השמיני יש יחוד 'נוצר' ו'נקה'. ונעתיק את לשונו הקדוש: וקשטה בשמונה מכילין דידה קדמאין מן "אל" וכו', עד תמינאה "נוצר חסד". ויכוין למכילתא חדא, שכל א' כלול מ"ג. וביום השמיני שהוא "נוצר חסד", מעוררת ביומה כל שאר המדות, על ידי בטישה דנוצר עם ונקה, שהם ב' מזלות עלאי ותתאי, כדי להשפיע למלכות, עכ"ל הקדוש. וביאור הדברים, ביום הראשון של חנוכה אנו מכוונים כנגד מידת 'אל' – ממידות הרחמים וכוללים עמה את כל הי"ג מידות. ביום השני האירה מידת 'רחום' ועמה כל המידות. וביום שמיני מגיעים למידה 'נוצר חסד', אבל חסר עוד חמש מידות (שהן: 'לא לפים' נושא עוון 'זפשע' ו'חטאה' ו'נקה'), מסביר האר"י שהמעלה של יום השמיני זאת חנוכה, שיש בה זיווג והכאה של 'נוצר' ו'נקה', ולכן ביום השמיני נכנסים כל החמש מידות ביחד.

בית המקדש שונה מכל העולם כי שם יש ניסים תמידיים

ל. העולם זה המקום של 'הנהגת הטבע', אבל יש מקום אחד שכל הזמן מתנהג שלא על פי הטבע – וזה בית המקדש. כתוב בפרקי אבות (פ"ה מ"ה) 'עֲשֶׂרָה נִסִּים נֶעֱשׂוּ לְאַבְוֹתֵינוּ בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ' – הם היו עשרה ניסים תמידים שהיו כל הזמן בבית המקדש, ולמה? כי בית המקדש זה מקום על טבעי. ולכן בית המקדש הוא המקום שהכי מפריע לקליפת יוון, כי כל חכמת יוון זה להסביר שהכל על פי טבע, ואילו מהות בית המקדש – שיש בו ניסים על טבעיים.

למה דוקא פרצו היוונים במקדש י"ג פרצות

לא. היוונים היו יכולים בתחילה להחריב את בית המקדש, והם לא החריבו אותו. מה כן עשו? פרצו בו י"ג פרצות. ולמה דוקא י"ג פרצות? היוונים מצד אחד צריכים את בית המקדש, כי רבינו הסביר (בתורה ד' תניינא) שכל חכמת הטבע יונקת מהזקנים שהם יהודים רק שלא מוסיפים בכל יום 'אור קדושה ודעת', הם הבינו שאם הם יחריבו את בית המקדש, לא תהיה להם ניקה לחכמת הטבע שלהם, ולכן הם רצו להשאיר את בית המקדש, אבל פרצו בו י"ג פרצות, כנגד י"ג תיקוני דדיקנא קדישא, להגביר את כח דסטרטא אחרא, וזה הי"ג הפרצות שעשו.

תוספתא, מכילתא ספרא וספרי, מדרש רבה ותנחומא וזוהר. י"ד החזקה לרמב"ם, טור ושולחן ערוך. ועדיין לא הזכרנו בכלל ראשונים ואחרונים וכו' וכו'. ומה עם ספרי קבלה וספרי חסידות.

כבר כתוב על התורה (איוב יא, ט) "אַרְכָּה מְאֹרְךָ מִדָּה וּרְחֹבָה מִנִּי יָם", וכבר אמרו במשנה (אבות ב, טו) 'לֹא עָלֶיךָ הַמְּלֶאכָה לְגַמֵּר וְלֹא אֲתָה בֶן חֲרִין לְבַטֵּל מִמֶּנָּה', צריך רק להתחיל ואתה לומד בקביעות ושם סימניה לאיפה שהגעת, וככה גם אדם שעובד, יכול לזכות לסיים חלקים גדולים מהתורה. ואם אין לך מספיק ספרים בספריה, וגמרת את כולם, הגיע הזמן להגדיל את הספרייה כמו שאמר הרבי מלובביץ' – שיהיה 'בית מלא ספרים', אבל לא רק הבית, העיקר שהמוח שלי יהיה 'בית מלא ספרים'. ותתחזק תמיד במה שאמר רבינו: כל מה שלמדת אפילו ב'גרסא' – הכל נמצא בזכרון.

יש אנשים שעברו ח"ו איזה תאונה או קבלו איזו מכה, ולפעמים יוצא מזה משהו טוב, שפתאום הם זוכרים דברים שנשכחו מהם. הרב באגד מביא בספרו עדות מלפני הרבה שנים על אשה גויה, שפתאום ביום אחד היא התחילה לומר דפי זוהר בעל-פה. וזה היה דבר מבהיל. מה הסיפור שלה? היא היתה מנקה בבית של חסיד, והוא תמיד היה יושב וגורס זוהר בקול, במנגינה ובהברה חסידית, ואותה גויה עושה ספונגיה, והיא שמעה את קריאת זוהר. ואחרי שנים רבות היא עברה ניתוח ראש, וכנראה נגעו לה באיזה משהו במוח, וכשהיא התעוררה מהניתוח, היא התחילה לדקלם דפי זוהר בעל פה. וזה מעשה שהיה. כי באמת המוח שלנו הוא מקליט אין סופי, הוא לא מאבד מילה.

קבלה טובה לחנוכה תשפ"ג

כו. ובעזרת השם אחת הקבלות שלנו בחנוכה תשפ"ג הקדוש הזה, שאנחנו כל יום נשתדל ללמוד דבר חדש שעדיין לא למדנו אותו בחיים, ועל ידי זה נוסף בכל יום 'אור קדושה ודעת', שזהו בחינת זקנים וקדושה שדעתם מתווספת עליהם, שהם מתחברים ל'מצח הרצון', היפך 'מצח הנחש'. ואומר רבי נתן (בליקוה והבאתי אותו בפירוש 'עושה אור' על תורה ד' תניינא), שאפילו באדם כשר, שלומד תורה ומקיים מצוות, אבל הוא לא מוסיף בכל יום 'אור קדושה ודעת', יש ניקה לסטרטא אחרא, לחכמת הטבע ומצח הנחש – ממנו, וזה דבר נורא ואיום.

לכן כל אדם ישתדל בכל יום להוסיף ולחדש חידוש תורה, ומי שלא במדרגה לחדש חידושי תורה, שיוסיף לימוד תורה חדשה שעדיין לא למד, ואפילו סדר של עשר דקות רבע שעה (דף זוהר, או דף מדרש, דף מכילתא וכו'), כל אחד איפה שהוא נמצא בסימנייה של החיים שלו, וכל אחד יעשה בעצמו חשבון מהו צריך להשלים: יתחיל מהתנ"ך וימשיך הלאה והלאה.

הכנעת חכמת יוון הוא ע"י בחינת 'מוסיף והולך'

כו. רבי נתן אומר, שבפרט בחנוכה, שנלחמנו עם 'מצח הנחש', חכמת הטבע, אנחנו צריכים בעיקר להיות בבחינת כל יום 'מוסיף והולך', כי אם לא יהיה 'מוסיף והולך' – זה עצמו נותן ניקה לקליפת יוון. ולכן אנחנו פוסקים להלכה כמו בית הלל, ואפילו שהטעם של בית שמאי שאומרים להדליק ביום הראשון שמונה

שברור לו כשמש שמה שהקב"ה רוצה זה מה שיהיה – ואני מכיר אנשים כאלה ברוך ה', אז הוא לא שואל שאלות. אבל אם יש לו שאלה אז בודאי הוא לא במדרגה הזאת שרבינו מדבר עליה.

על כל פנים גם אם אנחנו לא במדרגה הזאת, והולכים לרופא, אבל חשוב לדעת, שמה שהוא הולך לרופא, זה רק כדי להלביש את הנס בדרך הטבע, בגלל שאני כזה מגושם, ולא ראוי עדיין לניסים גלויים, אבל לניסים נסתרים אני קצת כן ראוי, ולכן אני קצת מלביש את הנס. וגם כשאני לוקח רפואות, אני מאמין ויודע שהרפואה היא נס של הקב"ה, והקב"ה הוא ריפא אותי. רק הנס הגדול מתלבש קצת בדרך הטבע, בגלל שלחברתי אני עדיין לא ראוי לראות ניסים גלויים.

דיבורי אמונה בפרט בהתבודדות מגיעים למדרגות גבוהות

לו. רבותי, אני לא מדבר דברים שהם לא במדרגה שלנו, כל דבר שאני אומר בשיעור לנו, זה דבר ששייך לכולנו, ואין אחד שלא יכול להגיע בהתבודדות למדרגה של אמונה כזאת, שאפילו שהוא הולך לרופא הוא יודע בבירור שכל הרפואה היא רק מהקב"ה, וכל מה שהוא הולך לרופא זה כדי להלביש את הנס בדרך הטבע. ואותו דבר לענין פרנסה, רק בפרנסה זו עבודה יומיומית, והעבודה שם יותר קשה, כי ברפואה ברוך ה' אדם לא כל יום הולך לרופא ואפשר לעשות התבודדות לפני שהולכים לרופא, ולהיות באמונה שלמה. אבל כשאדם הולך כל יום לעבודה ולפרנסה שם יש את כל הנסיונות של 'משא ומתן באמונה וכו', ואדם מרגיש שהפרנסה תלויה בהשתדלות כביכול. לכן גם בענין הפרנסה כל הזמן צריך להרגיש שהקב"ה – ורק הקב"ה מפרנס אותי, ואם הייתי ראוי, היה יורד לי מן ליד הבית.

למדנו במוצאי שבת את דברי הבעל שם טוב הקדוש והנורא, שראוי לירד מן לכל אחד ואחד מישראל, רק שיהיה לו אמונה וביטחון, ורק מכיון שאנחנו לא במדרגה כזאת של אמונה וביטחון, אנו צריכים לעשות יגיעה על הפרנסה. אבל באמת, אפשר להגיע לזה כי הבעש"ט דיבר איתנו – עם בני אדם לא עם מלאכים, ואמר שאפשר להגיע לזה. אלא שאני לא מדבר כרגע במדרגה הזו, אלא, מה כן? – להאמין שכל הפרנסה שלי היא מהקב"ה, ובגלל שאני לא זכאי לנס גלוי, נותנים לי להלביש את הפרנסה שלי בדרך הטבע, ע"י שאני יעשה השתדלות לפרנסה (לעסוק במסחר, או בכל עבודה וכו') אבל אני יודע שהכל מגיע מהקב"ה.

ברוך ה' יש לנו רגעים כאלה קדושים בחג חנוכה, לא לאבד אותם, לעבוד עם זה, וכל אחד יחשוב ויתבודד עם השי"ת, וינצל את הרגעים הקדושים של חנוכה, לזכור להיות בכל יום 'מוסיף והולך' – בתוספת 'אור קדושה ודעת' ובכל יום ללמוד דבר חדש שעדיין לא למדתי, ובעז"ה זו תהיה הקבלה שלנו בחנוכה תשפ"ג, והשם יזכנו לכל ההשפעות הטובות, אמן.

שבת שלום ומבורך. עריכה: ליאור גבע

והתיקון היה ע"י מתתיהו – שהוא זקן ויש לו זקן של כהן גדול, כמו שכתוב (תהלים קלג, ב): "כִּשְׁמֹן הַטּוֹב עַל הָרֹאשׁ יֵרֵד עַל הַזָּקֵן זָקֵן אֶהְרֶן שְׂיָרֵד עַל פִּי מְדוּתָיו", הזקן שבו יש י"ג תיקוני הזקן הקדושים, שהם הי"ג מידות הרחמים הנ"ל, והם המתקנים את הי"ג פרצות שפרצו מלכי יוונים.

למה הוצרכו לנס פך השמן הרי 'טומאה הותרה בציבור'

לב. יש שאלה: למה היה צריך לנס של פך השמן, הרי 'טומאה הותרה בציבור', והיו יכולים להדליק את המנורה גם בשמן טמא. אבל היות שכל הענין של חנוכה – זה 'חנוכה בית המקדש', ובית המקדש זה מקום של ניסים, אז אי אפשר לחנוך את בית המקדש בשמן טמא בדרך הטבע, אדרבה כל החנוכה של בית המקדש תהיה רק ע"י נס – 'שמן של נס', כי כל הכוח של בית המקדש זה כוח של ניסים ושל היפך הטבע לגמרי.

אפילו לגוים נעשים ניסים בבית המקדש

לג. שלמה המלך אומר בתפילתו: שכל מי שיבוא ויתפלל בבית המקדש תתקבל התפילה שלו, ואפילו אם הוא גוי כמו שכתוב (מלכים א' ח, מא): "וְגַם אֶל הַנְּכָרִי אֲשֶׁר לֹא מֵעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל הוּא, וְכֹא מֵאָרֶץ רְחוֹקָה לְמַעַן שְׁמֹךְ... אַתָּה תִשְׁמַע הַשָּׁמַיִם מִכּוֹן שְׁבַתְךָ וְעֲשִׂיתָ כְּכֹל אֲשֶׁר יִקְרָא אֱלֹהֵי הַנְּכָרִי לְמַעַן יִדְעוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ... כִּי שְׁמֹךְ נִקְרָא עַל הַבַּיִת הַזֶּה אֲשֶׁר בָּנִיתָ". (כתוב (ישעיה נ, ט) "כִּי בֵיתִי בֵית תְּפִלָּה יִקְרָא לְכָל הָעַמִּים", כי על ידי שתפילתם מתקבלת שם גם העמים מבינים שיש כאן ניסים למעלה מהטבע, ולכן: 'בֵּיתִי בֵּית תְּפִלָּה יִקְרָא לְכָל הָעַמִּים', כי כל המהות של בית המקדש, שהוא בית של ניסים.

בחנוכה כל בית של יהודי יש לו בחינת בית המקדש

לד. גם היום ב'חנוכה', יש בחינת 'חנוכה' בית המקדש, ואע"פ שאין לנו בית מקדש, בכל אופן ב'חנוכה' – כל בית של יהודי יש לו בחינה של בית המקדש, כי כשמדליקים בבית את החנוכיה שהיא בחינת המנורה, אנו מקדשים את הבית שלנו בקדושת בית המקדש. ואתה בעצמך הוא הכהן שמדליק את המנורה. ולכן צריך כשמתפללים ליד הנרות, להתפלל שהקב"ה יעשה איתנו ניסים גלויים כמו בחנוכה. כי יש לנו שמונה ימים בשנה, ימי החנוכה, שהם מסוגלים לקבלת תפילות, ואפשר להתפלל בהם על ניסים, על פרנסה, רפואה שלימה, זיווג, שלום בית, לבקש על הכל (גם אם הישועה צריכה ניסים גלויים).

מי ששואל האם ללכת לרופא, הוא צריך ללכת

לה. אני רוצה לסיים בנקודה שפתחנו בה, להאמין במה שאתה מתפלל, כשאתה אומר: 'רפאנו ה' ונרפא' – תאמין באמונה שלמה שהקב"ה – הוא לבדו ורק הוא – רופא כל בשר ומפליא לעשות'. ומה שאתה הולך לרופא, זה כי אין לך עדיין אמונה שלימה, כי אם באמת היתה לך אמונה שלימה לא היית צריך רופא, כי הקב"ה שולח לו את הרפואה.

הרבה פעמים כששואלים אותי, האם ללכת לרופא, הרי רבינו אמר שאסור ללכת לרופאים? תמיד אני עונה: ללכת. ולמה? כי אם באמת הוא היה מאמין, הוא לא היה בא בכלל לשאול, מי